

Valtuustoaloite Paimio ikäystävällisten kuntien verkostoon

Kaupunginhallitus 01.03.2023 § 64

Kaupunginvaltuusto 16.11.2022 § 75

Esittely:

Valtuutettu Nieminen jätti vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteen, joka kuuluu seuraavasti:

Ikäystävälliseksi kunnaksi ryhtyminen tarkoittaa ikäihmisten huomioon ottamista niin päätöksenteossa kuin palveluiden järjestämisessä ja kaupunkisuunnittelussakin. Asukaslähtöinen demokratia edellyttää ikäihmisten kuulemista ja vaikutusmahdollisuuksia. Ikäystävällisessä kunnassa iäkkäiden asukkaiden toiveita ja tarpeita kuunnellaan, jotta heillä on mahdollisuus omannäköiseen elämään.

Kunta voi osoittaa sitoutumista ikäystävällisyyteen liittymällä Maailman Terveysjärjestö WHO:n ikäystävällisten kuntien verkostoon (Age Friendly Cities and Communities). Suomen kunnista verkostossa ovat jo mm. Tampere, Turku, Kerava, Lahti, Vaasa ja Kalajoki.

Verkostoon liittyminen ei synnytä kunnalle suoria velvoitteita. Kunta määrittelee itse, kuinka se toteuttaa ikäystävällisyyttä. WHO:n verkosto voi kuitenkin arvioida kuntia tiettyjen kriteereiden pohjalta. Maailmanlaajuisen verkoston jäsenet voivat vaihtaa kokemuksia asiantuntijoiden kanssa ja jakaa hyväksi koettuja käytänteitä. Tampereella ikäystävällisyys näkyy esimerkiksi säännöllisinä terveystarkastuksina, iäkkäiden äänestys- ja osallistumisaktiivisuutena, kahtena kunnallisena vanhusasiahenkilönä sekä erilaisina ikääntyneiden neuvonta- ja palvelupisteinä.

Ikäystävällinen kunta huomioi väestön ikääntymisen päätöksenteossaan ja sitä ohjaavissa asiakirjoissa.

Ikäystävällisyyden keskeisiä elementtejä ovat:

- 1) Päätöksenteon on oltava ikäystävällistä. Asukaslähtöinen demokratia edellyttää ikäihmisten kuulemista ja vaikutusmahdollisuuksia. Vanhusneuvostolla on oltava todellista vaikutusvaltaa, mielellään jo asioiden valmisteluvaiheessa. Digitalisointi ei saa johtaa ikäihmisten mielipiteiden sivuuttamiseen. Kansalaistoiminnan tuki ja hyvät toimitilat tukevat ikääntyneiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja vapaaehtoistyötä.
- 2) Elinympäristön kehittämisessä, kuten kaavoituksessa ja rakentamisessa, on otettava huomioon ikäihmiset. Asumisen, liikenteen ja elinympäristön pitää olla esteetöntä, turvallista ja viihtyisää. Henkistä hyvinvointia edistävät yhteisölliset asumisratkaisut, monipuoliset ja saavutettavat lähipalvelut ja oikeus lähiluontoon.

3) Julkisia palveluita on kehitettävä ikäihmisten tarpeet huomioon ottaen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) on merkittävä asia, kun pyritään sote-uudistuksen keskeiseen tavoitteeseen, sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmämme painopisteen siirtämiseen raskaista palveluista ennaltaehkäisyyn ja ennakointiin. HYTE ja kuntien rooli siinä työssä tulevat kasvamaan hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023. Liikunta-, kulttuuri- ja vapaaajan palveluiden kehittäminen ja käyttö tulevat entisestään korostumaan. Palveluiden on oltava ikäystävällisiä. Palveluiden kehittämisessä on myös otettava huomioon ikääntyneen väestön moninaisuus.

Edellä olevan perusteella esitämme, että Paimion kaupunki liittyy ikäystävällisten kuntien verkostoon.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jussinmäki Jari

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen hyvinvointilautakunnalle valmisteltavaksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvointilautakunta 09.05.2023 § 51

Valmistelija/lisätietoja antaa:
liikuntasuunnittelija Mikko Häkkinen, puh. 02 474 5314

Paimiossa on tehty jo pitkään yhteistyötä kaupungin ja ikäihmisten vapaa-ajan toimintaa järjestävien järjestöjen ja tahojen kanssa. Vanhusneuvosto on mukana Paimion järjestöparlamentissa. Vanhusneuvoston edustaja osallistuu myös HYTE-ohjausryhmän kokouksiin. Näiden lisäksi Paimion seuraparlamentti on päättänyt, että sen kokouksiin kutsutaan myös edustajat vanhusneuvostosta ja vammaisneuvostosta. Eli ikäihmisten palveluja ja vapaa-ajan toimintoja käsittelevät tahot ovat hyvin tiiviisti mukana kaupungin palveluita koordinoivien ja valmistelevien yhteistyöverkostojen kokoontumisissa. Etenkin HYTE-ohjausryhmän kokoukset ovat merkittävässä asemassa kaupungin palvelujen suunnittelussa ja koordinoinnissa.

Vanhusneuvosto on mukana myös Paimion turvallisen ja kestävästi liikkumisen työryhmässä, jossa osallistujat pääsevät merkittävällä tavalla vaikuttamaan elinympäristönsä kehittämiseen. Lisäksi kaupunki järjestää avoimia kuulemistilaisuuksia uusien kaavoitusten suunnitteluvaiheissa.

Kaupungin vapaa-aikapalvelut, hyte-palvelut, kirjasto- ja kulttuuripalvelut ja Paimion opisto toteuttavat aktiivisesti palveluita ikäihmisten tarpeet huomioiden. Kaupunki lähtee mukaan

Ikäinstituutin Voimaa Vanhuuteen -ohjelmaan vuoden 2023 aikana. Arkeen Voimaa toimintamalli ja ystäväpiiri-ryhmät ovat myös tukemassa ikäihmisten hyvinvointia ja terveyden edistämistä.

Paimiossa tehdään jo paljon yhteistyötä ikäihmisiä edustavien tahojen kanssa ja toteutetaan palveluita ikäihmiset huomioon ottaen. Juuri siitäkin syystä onkin perusteltua, että Paimio liittyy kansainväliseen ikäystävällisten kuntien verkostoon. Hakemuslomake WHO:n maailmanlaajuiseen ikäystävällisten kaupunkien ja yhteisöjen verkostoon vaatii liitteeksi kaupunginjohtajan sitoutumiskirjeen. Lisäksi lomakkeelle tulee kirjata edellisten kappaleiden yhteistyötä kuvaavat selvitykset sekä yhteyshenkilön tiedot.

Esittelijä: Kirjasto- ja kulttuurijohtaja Lankinen Laura

Päätösehdotus: Hyvinvointilautakunta päättää antaa vastauksena kaupunginhallitukselle, että Paimiossa tehdään jo paljon yhteistyötä ikäihmisiä edustavien tahojen kanssa ja toteutetaan palveluita ikäihmiset huomioon ottaen. Tästä syystä on perusteltua, että Paimio liittyy kansainväliseen ikäystävällisten kuntien verkostoon.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 31.05.2023 § 194
781/00.02.13/2022

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jussinmäki Jari

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää, että Paimion kaupunki liittyy ikäystävällisten kuntien verkostoon ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.